

Antropologia i Filosofia de l'Educació

Codi: 103520

Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació Social	FB	2	A
2500261 Pedagogia	FB	2	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Joan-Carles Mèlich Sangrà

Correu electrònic: JoanCarles.Melich@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Marta Bertrán Tarrés

Roser Girós Calpe

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'assignatura "Antropologia i Filosofia de l'Educació" recull els àmbits d'antropologia i filosofia de l'educació necessaris en la formació de pedagogs i educadors socials. Es tracta, en primer lloc, de pensar diferents temes bàsics de pedagogia des d'una mirada filosòfica i antropològica i, en un segon moment, d'introduir-se en els principals autors i textos contemporanis que han reflexionat i fet recerca en educació. Finalment l'assignatura també té per objectiu analitzar críticament la societat actual des de diverses perspectives filosòfiques i el coneixement antropològic, així com també una perspectiva de gènere.

Competències

Educació Social

- Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.
- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Conèixer i aplicar processos de recollida de la informació, anàlisi, tractament i valoració d'aquesta, per a la millora de la pròpia pràctica professional i la fonamentació de l'acció professional.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar informació i coneixement de les diferents fonts i contextos (informes, articles, etc.) propis de les ciències socials.

Pedagogia

- Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.
- Analitzar i comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics, ambientals i legals que conformen situacions i propostes educatives i formatives.
- Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i formatives i la seva incidència en la formació integral.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar plantejaments i problemes educatius, indagar sobre ells: obtenir, registrar, tractar i interpretar informació rellevant per emetre judicis argumentats que permetin millorar la pràctica educativa i formativa.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adoptar una actitud i un comportament ètic en relació a les fonts de coneixement i obtenció de dades primàries.
2. Analitzar la realitat educativa actual aplicant els conceptes filosòfics i antropològics adequadament.
3. Aproximació a la realitat educativa a través de l'aplicació de tècniques d'obtenció de dades primàries en accions educatives, descriure'ls etnogràficament i analitzar-los críticament.
4. Aproximació als contextos educatius a través de fonts de teories filosòfiques i antropològiques.
5. Conèixer les principals teories filosòfiques i antropològiques i els seus conceptes associats més importants.
6. Demostrar un coneixement acadèmic de les diferents llengües en ús.
7. Desenvolupar assaigs o exposicions que reflexin la creació d'un raonament autònom propi i ben fonamentat a través de diferents fonts de coneixement.
8. Discernir les particularitats educatives d'entorns i subjectes segons diferents variables (cicle vital, sexe, grup social).
9. Dominar diferents tècniques d'obtenció d'informació primària o secundària.
10. Mantenir una actitud reflexiva i crítica sobre els límits de l'actuació professional.
11. Mostrar coneixement de les diversitats socioculturals i les possibilitats d'aproximació antropològica.
12. Realitzar propostes filosòfico-pedagògiques per a la millora de l'acció educativa.
13. Saber defensar les pròpies idees sense utilitzar elements valoratius.
14. Saber defensar o refutar l'adscripció o ús de paradigmes filosòfics i antropològics en funció d'interessos propis i objectes d'interès educatius.
15. Tenir una actitud i utilitzar un llenguatge respectuosos amb totes les diversitats.
16. Utilitzar fonts d'informació diverses i adequades.
17. Utilitzar un llenguatge apropiat i de respecte amb la multiplicitat de minories socials i culturals.

Continguts

ANTROPOLOGIA DE L'EDUCACIÓ

1. La transmissió cultural a les societats complexes

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa que s'ha planificat la metodologia de l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	45	1,8	2, 3, 4, 5, 12
Seminaris	23	0,92	6, 7, 9, 13, 16, 17
Tipus: Supervisades			
Tasques supervisades	45	1,8	2, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 16, 17
Tipus: Autònomes			
Treball autònom (lectures, treballs)	112	4,48	1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 15

Avaluació

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Per poder superar l'assignatura cal treure com a mínim un 5 sobre 10 en cadascuna de les dues proves escrites (Antropologia i Filosofia). Hi haurà una recuperació per a les proves escrites, però no del treball de les lectures. La nota de la recuperació no podrà ser superior a 5. El professorat farà pública les qualificacions al Moodle en un període no superior a les tres setmanes. La còpia o plagi d'un examen o treball es considera un 0 en l'activitat.

DATES AVALUACIÓ:

GRUP 1: Prova escrita Antropologia: 21/01/2021; Prova escrita Filosofia: 06/05/2021. Recuperació prova escrita (d'Antropologia i Filosofia): 03/06/2021

GRUP 2: Prova escrita Antropologia: 08/01/2021; Prova escrita Filosofia: 07/05/2021. Recuperació prova escrita (d'Antropologia i Filosofia): 04/06/2021

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentari de text d'Antropologia	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Examen de Filosofia	50%	0	0	1, 4, 5, 6, 10, 14, 15, 17
Treball sobre les lectures	20%	0	0	1, 3, 6, 7, 9, 11, 13, 14, 16, 17

Bibliografia

Alcalde, José Eugenio Abajo, i Silvia Carrasco Pons. "La situación escolar del alumnado de minorías étnicas: el modelo explicativo ecológico-cultural de John Ogbu." *RECERCA. Revista de Pensament y Anàlisi* 11 (2011): 71-92.

Adorno, Theodor W. *Consignas. La educación después de Auschwitz*. Buenos Aires: Amorrortu, 1988.

Baier, Annette. *Moral prejudices. Essays on Ethics*. Harvard University Press: Cambridge, 1993.

Beauvoir, Simone. *El segundo sexo*. Madrid: Cátedra, 2017.

Braidotti, Rosi. *Por una política afirmativa. Itinerarios éticos*. Barcelona: Gedisa, 2018.

Butler, Judith. *Deshacer el género*. Barcelona: Paidós, 2006.

Foucault, Michel. *El orden del discurso*. Barcelona: Tusquets, 1999.

Foucault, Michel. *La voluntad de saber*. Madrid: Siglo XXI, 1993.

Freud, Sigmund. *El malestar en la cultura*. Madrid: Alianza, 2005.

Heidegger, Martin. *Ser y tiempo*. Madrid: Trotta, 2005.

Heller, Agnès. *El món, el nostre món*. Barcelona: Arcàdia, 2020.

Hustvedt, Siri. *La mujer que mira a los hombres que miran a las mujeres*. Barcelona: Seix Barral, 2017.

Jordan, Ellen. "Los niños peleones y sus fantasías lúdicas: La construcción de la masculinidad en la temprana edad escolar." *Géneros prófugos: feminismo y educación*. Universidad Nacional Autónoma de México, 1999.

Joyce, James. *Dublineses. Los muertos*. Madrid: Alianza, 2011.

Lévinas, Emmanuel. *Ética e infinito*. Madrid: Trotta, 2015.

Mead, Margaret. *Adolescencia y cultura en Samoa*. Barcelona: Paidós, 1990.

Mèlich, Joan-Carles. *La sabiduría de lo incierto. Lectura y condición humana*. Barcelona: Tusquets, 2019.

Nietzsche, Friedrich. *Así habló Zaratustra*. Madrid: Alianza, 2011.

Pagès, Anna. *Cenar con Diótima. Filosofía y feminidad*. Barcelona: Herder, 2018.

Proust, Marcel. *Por el camino de Swann. En busca del tiempo perdido 1*. Madrid: Alianza, 2011.

Rockwell, Elsie. *La relación entre etnografía y teoría en la investigación educativa*. México: Dirección de Investigación en Educación (die), CINVESTAV, 1980.

Velasco, Hononio, F. Javier García, i Ángel Díaz de Rada. *Lecturas de antropología para educadores. El ámbito de la Antropología de la Educación y de la etnografía escolar*. Madrid: Trotta, 1993.

Whiting, Beatrice B. *Six cultures: studies of child rearing*. Nueva York: Wiley & Sons, 1963.

Willis, Paul. *Aprendiendo a trabajar. Cómo los chicos de la clase obrera consiguen trabajos de la clase obrera*. Madrid: Akal 1977.

Woods, Peter. *Género, cultura y etnia en la escuela. Informes etnográficos*. Barcelona: Paidós, 1995.

Woolf, Virginia. *Les ones*. Sabadell: La Temerària, 2016.

Woolf, Virginia. *La senyora Dalloway*. Barcelona: La Magrana, 2013.

Zambrano, María. *Filosofía y poesía*. Madrid: Fondo de Cultura Económica, 1993.